

ГРУЗІЙНИ — нація, основне населення **Грузії**. Проживають також у РФ, Азербайджані, Ірані, Туреччині, Казахстані, Пн. Америці, країнах Європи. Заг. кількість бл. 5,4 млн осіб. Антропологічно Г. належать до передньоазій. типу пд.європ., або середземномор., гілки великої, чи первин., євразій. раси і поділяються на кавкасіонську, передньоазій. та ін. популяції. **Грузинська мова** має 17 діалектів, що відповідають субетніч. групам Г. На Зх. — аджарці, мегрели, гурійці, імеретини, лечхумці, рачинці; на Сх. — картлійці, кахетинці, мохевці, мтіули, пшави, тушини, хевсури; на Пд. — джавахи, месхи; в Азербайджані — інгілойці; в Ірані — ферейданці; в Туреччині — імерхевці. Більшість Г. — православні християни, частина — мусульманисуніти.

Перші досить чисельні поселення Г. в Україні з'явилися у 1720х рр. Імміграція Г. переважно мала політ. характер, оскільки вони розраховували на підтримку царського уряду в їхній боротьбі проти турец. і

перської експансії. Спочатку мешкали в межах Полтав., а згодом — Миргород., Київ., Прилуц., Ніжин., Черніг., Стародуб., Переяслав. та Лубенського полків. В ін. регіонах проживала незначна їх кількість. Після створення Новорос. губ. (1764) груз. княжим і дворян. родинам було надано там маєтки. Знач. відсоток Г. становили службовці, лікарі, адвокати. 1920–90 чисельність Г. в Україні збільшилась майже у 18 разів, за переписом 1989 їх налічувалося 23,5 тис. Протягом 1990–94 в Україну прибуло ще бл. 4 тис. Г. Значну частку складали ті іммігранти, які переїхали з рнів міжнац. конфліктів. Нині (станом на 2001) проживає бл. 34,2 тис. Г. (0,1 % насел.), з них у Донец. обл. — 7,2 тис. (21,0 % Г. України), Харків. обл. — 4,4 тис. (12,9 %), Запоріж. обл. — 3,9 тис. (11,4 %), Дніпроп. обл. — 2,8 тис. (8,3 %), Одес. обл. — 2,8 тис. (8,1 %), Києві — 2,4 тис. (6,9 %), Луган. обл. — 2,1 тис. (6,9 %), АР Крим — 1,8 тис. (5,2 %). Мову своєї національності вважають рідною 12,6 тис. Г. (36,7 %). У Києві від 2000 функціонує асоц. Г. України «Іберіелі», що об'єднує 16 груз. тв у різних регіонах України, зокрема у Києві — Груз. культ.осв. центр, створ. 2004 на базі недільної школи (засн. 1996). При ньому відкрито курси з вивчення груз. мови і літри, секції з вивчення груз. нар. танців, організовано низку ансамблів: танц. «Іберіелі», фольклор. «Колхі», дитячі вокал. «Мартве» та вокал.танц. «Оцнеба», а також виходить ж. «Сакартвело».

А. І. Шушківський

Бібліографічний опис:

Грузини / А. І. Шушківський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32069>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).